

Co mówi o nas PESEL

Grupa odbiorców: klasy IV - VIII szkoły podstawowej
matematyka, informatyka, język polski

Odniesienie do podstawy programowej:

Matematyka:

wykonywanie nieskomplikowanych obliczeń w pamięci lub w działaniach trudniejszych pisemnie oraz wykorzystanie tych umiejętności w sytuacjach praktycznych; odczytywanie i interpretowanie danych przedstawionych w różnej formie oraz ich przetwarzanie; wykonuje proste obliczenia kalendarzowe na dniach, tygodniach, miesiącach, latach;

Język polski:

wykorzystywanie znajomości zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;

Informatyka:

opisywanie kwestii etycznych związanych z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją;

Co się będzie działo?

Cele:

- Dowiem się, co to jest PESEL, do czego służy, co oznaczają poszczególne jego cyfry.
- Napiszę rozprawkę na temat "Moje dane - moja sprawa. Czy warto chronić swoje dane osobowe w Internecie?"

Kryteria sukcesu dla ucznia:

- Potrafię wyjaśnić co oznaczają poszczególne cyfry w numerze PESEL
- Potrafię wyznaczyć cyfrę kontrolną dowolnego PESEL.
- Podczas pracy w grupach znajdę/uzgodnię argumenty uzasadniające tezę, że musimy chronić swoje dane osobowe.
- Wykorzystam zgromadzone argumenty do napisania rozprawki

Jak się przygotować

Co będzie potrzebne

- scenariusz w wersji podstawowej dopasowany jest do lekcji matematyki i języka polskiego (odpowiednio zadanie nr 1 dla matematyki i zadanie nr 2 dla języka polskiego), karty pracy dla uczniów znajdziesz na kolejnych stronach
- do zrealizowania scenariusza potrzebny Ci będzie projektor lub telewizor - umożliwiający oglądnięcie filmu, a także instrukcje dla nauczyciela zamieszczone na kolejnych stronach.

Wskazówka

Z uwagi na to, że zadania obejmują dwa szkolne przedmioty ustal z nauczycielką, nauczycielem drugiego przedmiotu spójność lekcji i kontynuację, tak aby uczniowie skorzystali z treści w pełni.

Zadanie 1. matematyka

➔ Wspólnie z uczniami oglądamy film wprowadzający w tematykę lekcji: " Czym są dane osobowe i jak je chronić"
https://www.youtube.com/watch?v=AzgbRbykmH8&feature=emb_logo

➔ Wyjaśniamy, jak czytamy PESEL, co oznaczają poszczególne cyfry:
Każda z 11 cyfr w numerze PESEL ma swoje znaczenie. Można je podzielić następująco:

RR MM DD PPPP K

- RR - to 2 ostatnie cyfry roku urodzenia,
- MM - to miesiąc urodzenia (zapoznaj się z sekcją "Dlaczego osoby urodzone po 1999 roku mają inne oznaczenie miesiąca urodzenia", która znajduje się poniżej),
- DD - to dzień urodzenia,
- PPPP - to liczba porządkowa oznaczająca płeć. U kobiety ostatnia cyfra tej liczby jest parzysta (0, 2, 4, 6, 8), a u mężczyzny - nieparzysta (1, 3, 5, 7, 9),
- K - to cyfra kontrolna.

Przykład: PESEL 810203PPP6K należy do kobiety, która urodziła się 3 lutego 1981 roku, a PESEL 761115PPP3K - do mężczyzny, który urodził się 15 listopada 1976 roku.

➔ Zapraszamy uczniów do zadania. Rozdajemy kartki z PESELAMI, mają połączyć się w pary. Kluczem do parowania jest ten sam miesiąc urodzenia.
Każdy uczeń otrzymuje przykładowy PESEL i szuka pary. Materiał do wykorzystania w tym ćwiczeniu znajdziesz na kolejnej stronie

ROZSZERZENIE ZADANIA

Przed połączeniem w pary możemy prosić uczniów o pogrupowanie według kilku zasad (cały czas odczytując dane z otrzymanych PESELI, np.

1. Dzielimy się na dwie grupy: mężczyźni i kobiety
2. Dzielimy się na 4 grupy, według kwartałów - uczniowie odczytują miesiąc i dopasowują go od odpowiedniego kwartału.
3. Ustawiamy się w rzędzie od najstarszej do najmłodszej osoby.

Instrukcja dla nauczyciela zadanie 1 (PESELE do sparowania)

800426PPP5K	740405PPP6K
520523PPP6K	650512PPP9K
851205PPP9K	781204PPP7K
871129PPP7K	891127PPP4K
631002PPP2K	871014PPP1K
450908PPP3K	820921PPP6K
360811PPP6K	420805PPP9K
520115PPP8K	620124PPP7K

Instrukcja dla nauczyciela

Zadanie 1. matematyka c.d.

➔ W jaki sposób można obliczyć cyfrę kontrolną na przykładzie PESELu o numerze 0207080362.

Mnożymy każdą cyfrę z numeru PESEL przez odpowiednią wagę: 1-3-7-9-1-3-7-9-1-3.

$$0 * 1 = 0$$

$$2 * 3 = 6$$

$$0 * 7 = 0$$

$$7 * 9 = 63$$

$$0 * 1 = 0$$

$$8 * 3 = 24$$

$$0 * 7 = 0$$

$$3 * 9 = 27$$

$$6 * 1 = 6$$

$$2 * 3 = 6$$

Dodajemy do siebie otrzymane wyniki. Uwaga, jeśli w trakcie mnożenia otrzymasz liczbę dwucyfrową, należy dodać tylko ostatnią cyfrę (na przykład zamiast 63 dodaj 3).

$$0 + 6 + 0 + 3 + 0 + 4 + 0 + 7 + 6 + 6 = 32$$

Odejmujemy uzyskany wynik od 10. Uwaga: jeśli w trakcie dodawania otrzymasz liczbę dwucyfrową, należy odjąć tylko ostatnią cyfrę (na przykład zamiast 32 odejmij 2). Cyfra, która uzyskasz, to cyfra kontrolna. $10 - 2 = 8$

pełny numer PESEL: 02070803628

źródło

➔ Podziel uczniów na pary. Uczniowie w parach otrzymują PESEL w którym sprawdzają cyfrę kontrolną:

Pamiętaj by nie podawać swojego PESELu, czy prosić o PESEL ucznia, w celu wygenerowania przykładowych PESELi skorzystaj z PESELi poniżej lub ze strony:

PESEL GENERATOR

91032212923	59072894284	93040691662	52031049125	99093021663
80051072764	52111344726	73013023568	72120271961	88042392666

Instrukcja dla nauczyciela

Zadanie 1. matematyka c.d.

➔ Dlaczego osoby urodzone po 1999 roku mają inne oznaczenie miesiąca urodzenia? Czyli, jak wygląda Twój PESEL?

Dla odróżnienia poszczególnych stuleci przyjęto następującą metodę ich kodowania:

- dla osób urodzonych w latach 1900 do 1999 – miesiąc zapisywany jest w sposób naturalny (bez zmian)
- dla odróżnienia osób urodzonych w innych latach niż 1900 – 1999 do numeru miesiąca dodawane są następujące wielkości:
 - dla lat 1800 – 1899 – 80
 - dla lat 2000 – 2099 – 20
 - dla lat 2100 – 2199 – 40
 - dla lat 2200 – 2299 – 60

Przyjęta metoda kodowania miesiąca urodzenia pozwala na rozróżnienie co najmniej 5 stuleci. Kolejne miesiące w poszczególnych stuleciach mieć będą następujące numery:

MIESIĄC	STULECIE				
	od 1800 do 1899	od 1900 do 1999	od 2000 do 2099	od 2100 do 2199	od 2200 do 2299
STYCZEŃ	81	01	21	41	61
LUTY	82	02	22	42	62
MARZEC	83	03	23	43	63
KWIECIEŃ	84	04	24	44	64
MAJ	85	05	25	45	65
CZERWIEC	86	06	26	46	66
LIPIEC	87	07	27	47	67
SIERPIEŃ	88	08	28	48	68
WRZESIEŃ	89	09	29	49	69
PAŹDZIERNIK	90	10	30	50	70
LISTOPAD	91	11	31	51	71
GRUDZIEŃ	92	12	32	52	72

Czyli osoba urodzona 7 czerwca 2006 roku, będzie miała PESEL 082607PPPPK. Informacja o płci osoby, której zestaw informacji jest identyfikowany zawarta jest na 10 pozycji numeru PESEL.

- cyfry 0, 2, 4, 6, 8 – oznaczają płeć żeńską
- cyfry 1, 3, 5, 7, 9 – oznaczają płeć męską

Poproś uczniów by zapisali pierwsze 6 cyfr swojego PESELU według powyższego klucza.

Instrukcja dla nauczyciela

Zadanie 2. język polski

Na początek podziel uczniów na grupy i zaproponuj pracę metodą World Cafe

- Tezy na które znajdą odpowiedzi i argumenty uczniowie w czasie rozmów:
- Uzasadnijcie tezę - należy chronić własne dane osobowe, nie tylko w Internecie. Podajcie zagrożenia wynikające z udostępniania danych osobowych.
- W jaki sposób portale internetowe mogą służyć do wyłudzenia danych osobowych?
- Jak chronić swoich danych osobowych w Internecie i w czasie zakupów?

Uczniowie piszą rozprawkę na temat: *“Moje dane - moja sprawa. Czy warto chronić swoje dane osobowe w Internecie?”*

Wskazówka

(Na czym polega metoda World cafe: Podczas sesji z wykorzystaniem metody World Cafe uczniowie wieloaspektowo analizują określony temat, pracując równolegle w małych grupach. Nauczyciel rozбивa temat zajęć na kilka zagadnień i do każdego z nich opracowuje zestaw pytań kluczowych, które pomagają podtrzymać i ukierunkować dyskusję. Każde zagadnienie analizowane jest przy innym stoliku. Uczniowie, podzieleni na kilkusobowe zespoły, przemieszczają się pomiędzy stolikami, by przedyskutować wszystkie aspekty realizowanego tematu. Przy stolikach znajdują się moderatorzy, którzy kierują rozmową i notują zgłaszane pomysły. Każdy kolejny zespół pojawiający się przy stoliku poznaje efekty pracy swoich poprzedników i bazuje na wygenerowanym przez nich materiale. Gdy komplet zagadnień zostanie przeanalizowany przez wszystkie grupy robocze, następuje podsumowanie dyskusji: moderatorzy prezentują na forum całościowy materiał wypracowany przy stolikach. Źródło: WORLD CAFE)

pracownia aktywnego korzystania z technologii

Autorka: Agnieszka Ogiegło

Opracowanie: zespół projektu PAKT

Materiał opracowany w ramach projektu PAKT - Pracownie Aktywnego Korzystania z Technologii, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, Oś priorytetowa III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa, Działanie 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej.

Liderem projektu jest

Centrum Projektów Polska Cyfrowa

Partnerami projektu są:

Politechnika Łódzka

Stowarzyszenie "Robisz to"

Stowarzyszenie Miasta w Internecie

Partnerzy

ROBISZ.TO

Politechnika łódzka

Więcej o projekcie: <https://www.gov.pl/web/cppc/PAKT>

